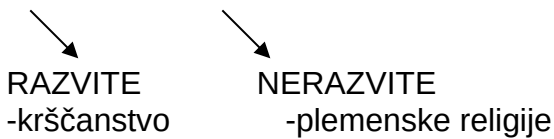

RELIGIJA

Tipi religij:

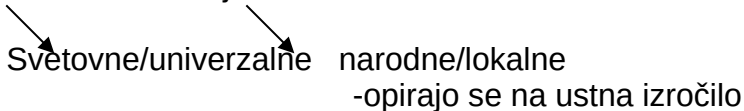
1. tipologija/kategorizacija:

Glede na stopnjo razvitosti

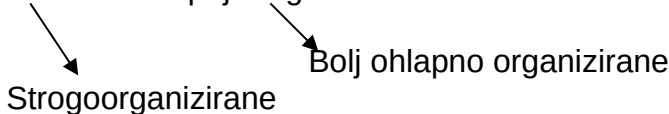
2. tipologija/kategorizacija:

Glede na razširjenost

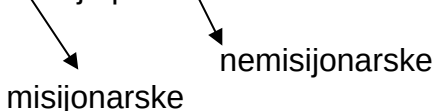
3. tipologija/kategorizacija

Glede na stopnjo organiziranosti:

4. tipologija/kategorizacija:

Težnje po širitvi

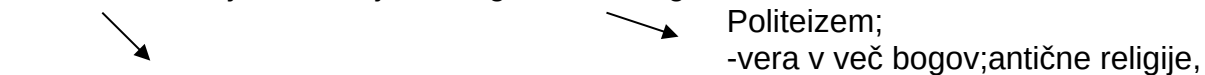

OPREDELITEV RELIGIJE PO REEC McGEE-ju:

Religijo je delil glede na predmet čaščenja.

Razlikuje:

- I. **Enostavni supernaturalizem**; MANA-verovanje v višjo silo, ki se imenuje mana. Je nekaj brezobličnega, brezpredmetnega. Ne vemo kaj je. Ljudje želijo da mana deluje kot sami želijo, nekaj jih privlači, pa ne vedo kaj.
- II. **Animizem**; anima(lat. duša); Verovanje v duhove ali v druga nadnaravna bitja. Ljudje verjamejo, da duhovi živijo v rastlinah,... Duše posameznikov naj bi tavale okoli, delati moramo dejanja, ki bodo duhovom všeč. Poznamo dobre in zle duhove. Posebna veja animizma je: TOTEMIZEM (predmet, človek)
 - Freud: Legenda o nastanku totemizma- Oče je bil glava družine, imel je sinove, ki so ga morali ubogati. Oče ni hotel spustiti dejavnosti iz rok, imel je oblast. Sinovom je to presedalo in so očeta ubili, kar je pa sinovom vzbudilo slabo vest. Postavili so totem očeta in mu darovali daritve, zaradi občutka slabe vesti. TOTEM je indijanskega izvora (orli, bizoni,...)
 - TABU se pojavlja skupaj s totemizmom, pomeni prepoved (sveta žival je krava in krave se ne sme ubiti)
 - Totemov niso smeli ubijati, ker jim je predstavljal svetost.
- III. **Teizem**; je verovanje v enega ali več bogov.

MONOTEIZEM;
-vera v enega boga; krščanstvo, islam, ip.

- IV. **Sistem abstraktnih idealov**; Namesto čaščenja boga so nekatere religije usmerjene k moralnim in duhovnim čistostim človeka kot posameznika. Take religije

imenujemo tudi etnične religije.

Vrste:

- Konfucionizem/konfucianizem; teži k skladnosti med človekom in naravo, poudarja spoštovanje prednikov.
- Taoizem/daoizem; poudarja meditacijo in nenasilje kot pot do višjega življenja.
- Budizem: usmerjen k odrešitvi z odrekovanjem od želja in utrjevanjem samodiscipline s pomočjo meditacije.

Vere:

I. Krščanstvo

II. Islam; pomeni poslušnost in predanost. Pripadniki so muslimani (pomeni pokorni). Vero so začeli širiti kalifi, utemeljitelj je Mohamed.

Džihad je sveta vojna, boj za pošteno življenje. Moški in ženske se oblačijo skromno. Ramadan je enomesečni post, sveta knjiga je Koran, cerkev mošeja, pridigar muzein. Molijo petkrat na dan, obrnjeni proti meki, v mošeji ženske sedijo ločeno od moških.

III. Židovstvo/Judovstvo; Oče vere je Abraham, katerega ljudstvo je izredno številčno.

Holokavst (med drugo svetovno vojno so iztrebili tretjino Židov. Svet se čuti dolžnega in si 1948-ega leta ustanovili državo Izrael, vendar je prišlo do sovraštva med Izraelci in Palestinci.

Sinagoga (kraj shajanja), obred vodi rabin

Šabat- v soboto se zbirajo in molijo

Antisemitizem-predsodek proti Židom.

IV. Budizem; Utemeljitelj je Sidartha Gautama. Ko je doživel razsvetljenje so ga poimenovali Buda.

Legenda: Sidartin oče je bil vladar majhnega kraljestva v Indiji. Očetu je modrec prerokoval, da bo sin mogočen vladar, če ne bo videl štirih ljudi (mrtveca, bolnika, meniha, starca). Oče ga je skrbno varoval, da ne bi videl teh obrazov. Sidarta je živel v razkošju, poročil je bogato kraljično, ki mu je rodila otroka. Nekoč je videl en obraz, potem se je pa spraševal o smiselnosti življenja, saj lahko tudi on zboli, ostari. Ko je nazadnje zagledal menihov obraz je moral zapustiti palačo. Vprašanj ne bo rešil s skrajnostjo-ne preveč, ne premalo, ubral bo srednjo pot. Meditiral je pod drevesom in doživel razsvetljenje.

Simbol te vere je lotosov cvet. Ljudje si prizadevajo postati podobni lotosovemu cvetu (blato je življenje, cvet pa razsvetljenje).

Cerkve so pagode

ELEMENTI RELIGIJE

- a) Verska pripoved (teksti ali ustno izročilo); zgodbe, miti pripovedi o nastanku sveta. Vsaka verska pripoved temelji na simbolih, mitološki ravni nastanka in razvoja stvarnosti.
- b) Verske dogme; beseda dogma je grškega izvora in pomeni mnenje, načelo. V krščanstvu pa pomeni resnico, ki je ne preverjamo, ker tako pač je. Vsaka resnica je v svoji religiji razložena na svoj način.
- c) Verska ravnanja/obredi/rituali; ravnanja ljudi pri vsakodnevnih opravilih v skladu z verskimi načeli. Delimo jih glede na vsebino, obliko, trajanje (poroka, krst,...)
- d) Verska simbolika; verovanje v sveto, nadnaravno (kraj, predmet, žival). V vseh religijah pojavlja kot nekaj izjemnega, nevsakdanjega, kar pri ljudeh vzbuja strah, spoštovanje.

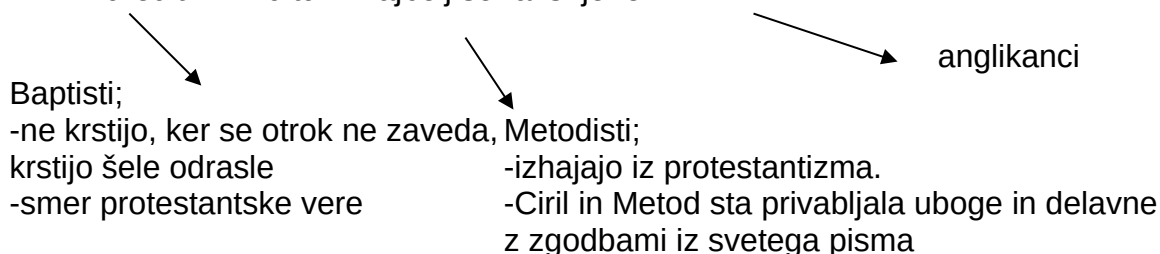
Nasprotje svetemu je profano (kruh kot hostija v krščanstvu, kruh kot vsakodnevna hrana)

- e) Versko doživetje; doživetje svetega, je doživetje skrivnostne moči, pojavov. Je doživetje medsebojnega odnosa med človekom in drugo močjo.

Vsi elementi so prisotni pri vseh religijah

VERSKÉ SKUPNOSTI

1. Cerkev; gre za zelo veliko skupnost, ki je močno organizirana (hierarhično/birokratsko-papež, škof,...). Vanjo so vključeni člani vseh socialnih skupin, članstvo je določeno z rojstvom. Podpira politično ureditev in sistem oblasti, ni v konfliktu z drugimi religijami, čeprav pa se ima za edino verodostojno.
2. Denominacija; razvita oblika, številno članstvo, odnosi so formalni. Gre za solidarnost, povezanost, vodje so poklicni duhovniki, člani ne nasprotujejo družbeni ureditvi in kulturi. Najbolj so razširjene v ZDA.

3. Sekta; gre za pojmovanje resničnosti, med seboj so tipološko različne. Verujejo v železni determinizem (bližajoč konec sveta). Člani so iz nižjega družbenega okolja in so demokratično urejene. Prepovedujejo stik z družbo, veljajo kot kontrakultura. Večina jih je v Angliji in Rusiji.
 4. Kult; najnižja oblika organizacije, je sprejetje določenega nauka, povezan z različnimi rituali, članstvo je maloštevilno, prostovoljno, ni formalizirano. Poudarjajo pomen individualnega izkustva in izpopolnjevanja. Člani niso v sporu z drugimi verskimi nauki, niti z družbo in kulturo.
- Primer: skupine, ki se ukvarjajo z astrološkimi praksami, spiritualisti,...

